

2022-03-28

Till paula.carvalho.olvsson@regeringskansliet.se
anna.sellberg.hansen@regeringskansliet.se;
lorenzo.westling@regeringskansliet.se

Bidrag från Funktionsrätt Sverige till EU:s nationella reformprogram

Funktionsrätt Sverige är en samarbetsorganisation för 50 funktionsrättsförbund som tillsammans representerar cirka 400 000 medlemmar. Vårt arbete grundar sig på mänskliga rättigheter när vi driver medlemmarnas funktionsrätt - rätten att fungera i samhällslivets alla delar på lika villkor. Vårt mål är ett samhälle för alla. Vi är aktiva medlemmar i European Disability Forum.

Sverige, alla medlemsländer och EU, har ratificerat konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Det innebär åtaganden som även rör delmål i Agenda 2030 och ambitioner inom ramen för EU:s sociala pelare¹. Den negativa trend med stora klyftor i utbildning, arbete och försörjning, hälsa och tillgänglighet som ökar risken för fattigdom även för unga med funktionsnedsättning² som förvärrats³ genom pandemin riskerar att ytterligare försämring med ökad inflation⁴.

Klyftan när det gäller arbete är en tydlig del av reformprogrammet där Eurostat visar på stora problem för Sverige⁵. Sverige har fått kritik från FN för brister när det gäller skälig anpassning i staten⁶. Trenden måste vändas i samarbete med oss.

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/european-pillar-of-social-rights/indicators/social-scoreboard-indicators>

² <https://www.altinget.se/artikel/mucf-samre-levnadsvillkor-for-unga-med-funktionsnedsattning-ett-stod-bor-utredas>

³ <https://www.skolverket.se/publikationsserier/regeringsuppdrag/2021/covid-19-pandemins-paverkan-pa-skolasendet-delredovisning-3-tema-elever-i-behov-av-stodinsatser>

⁴ <https://hejaolika.se/artikel/de-med-sma-marginaler-drabbas-hardast-av-inflationen/>

⁵ <https://www.edf-feph.org/publications/european-human-rights-report/>
<https://www.edf-feph.org/content/uploads/2022/03/Social-Protection-for-Persons-with-Disabilities.pdf>

⁶ <http://arbetsratt.juridicum.su.se/euarb/20-0304/01.asp>

Urval av projekt och verksamhet där Funktionsrätt Sverige bidrar till nationella reformprogrammet

- Funktionsrättsbyrån för individuell rådgivning⁷ med flera projekt.
- Ett 73-punktsprogram med konkreta förslag för att fler personer med funktionsnedsättning ska få arbete⁸.
- Engagemang i Universell Utformning av Arbetsplatser⁹.
- Rapporten Respekt för rättigheter¹⁰ med 134 förslag för genomförande av Funktionsrättskonventionen, och fördjupande webinarier inom olika områden.
- Bidrag till FN:s politiska högnivåforum 2021 Agenda 2030¹¹ och till standardisering för upphandling, digitalisering och design för alla¹².

Förslag för att stärka nationella mål och EU-arbetet

Förbättra styrning, uppföljning och samordning för effektivare resultat av EU:s planeringstermin med koppling till Agenda 2030 och förverkligande av mänskliga rättigheter. Ta fram åtgärder i samarbete med funktionsrättsorganisationer för att åtgärda klyftor inom alla områden som omfattas av planeringsterminen.

- Gör en nationell satsning för att minska gapet när det gäller personer med funktionsnedsättning i arbete. Sätt mål för anställda i staten och befordran. Säkerställ rätt till skäliga anpassningsåtgärder (reasonable accomodation) och inkomst för personer som inte kan arbeta.
- Integrera process för universell utformning i planer och uppföljning i nationella reformprogrammet och säkerställ styrning och tillsyn av tillgänglighet till byggd miljö, kollektivtrafik, utbildning och arbete, så att offentliga medel, inkl inköp upphandling, går till inkludering.
- Säkerställ tillämpning av tillgänglighet och universell utformning som horisontell princip i alla EU-fonder, och nationell finansiering för innovationer forskning, särskilt AI/ digitalisering.
- Samordna arbetet med att utvecklas indikatorer för Agenda 2030 och mänskliga rättigheter med hänsyn till rekommendationer från FN¹³ och likhet över landet, såväl inom EU som nationellt.

⁷ <https://funktionsratt.se/funktionsratt-sverige-projekt/funktionsrattsbyran/>

⁸ <https://funktionsratt.se/funktionsratt-ratten-att-fungera-i-samhallet-pa-lika-villkor/ratten-till-forsorjning/73-punktsprogram-om-arbetsmarknadspolitiken/>

⁹ <https://www.uua.se/> (tidigare projekt inom Europeiska Socialfonden)

¹⁰ <https://respektforrattigheter.se/> och <https://funktionsratt.se/vart-arbete/webbinarier-om-rapporten-respekt-for-rattigheter/>

¹¹ <https://funktionsratt.se/wp-content/uploads/2021/03/FuntionsrattSverige-VNR-HLPF2021-20210311.pdf>

¹² <https://www.cenelec.eu/areas-of-work/cen-cenelec-topics/accessibility/design-for-all/>

¹³ <https://www.ohchr.org/en/disabilities/sdg-crpd-resource-package>